Dombormű - a madarak és a halak teremtése

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	18858
Készítés ideje:	1080 - 1084 között
Készítés helye:	Dél-Itália; Salerno (feltehetően)
Jelzés:	nincs
Anyag:	elefántcsont
Technika:	faragott
Méretek:	magasság: 10,6 cm szélesség: 10,4 cm vastagság: 0,7 cm

A kis méretű elefántcsont tábla a Teremtés ötödik napját ábrázolja az ótestamentumi Genezis könyve alapján. Balra az Atyaisten áll, baljában irattekercs, jobbját pedig áldón teremtményei felé nyújtja. Jobbra az alsó mezőben, a hullámokban a vízi élőlények: alul egy tengeri szörny, mögötte angolna (?), majd különféle halak: tintahal, polip és végül egy teknős. Felettük madarak két sorba rendezve. A jelenet három oldalát keskeny pálca kereteli, a jobb szélen egy félbevágott csavart törzsű féloszlop látható, amely ennek másik felével együtt a következő jelenettől, a ma a New York-i Metropolitan Museum of Art-ban lévő, a szárazföld állatainak teremtését ábrázoló táblától választotta el (lásd itt).

A budapesti tábla hátoldalán német nyelvű felirat utal az eredetére: „*Am 23-ten Sept. 1820 in der Kirche von Salerno, welche Statt nach Neapel die älteste ist*". A feltehetően az első tulajdonosától származó megjegyzés egyértelműen bizonyítja, hogy a Teremtés ötödik és hatodik napját ábrázoló dombormű ekkor került el Salernóból több darabbal együtt és jutott különböző gyűjteményekbe.

A dombormű a VII. Gergely pápa által 1084-ben felszentelt salernói székesegyház egykori berendezési tárgyának ótestamentumi sorozatához tartozik. Máig nem ismert, hogy a különböző gyűjteményekben és magában a salernói Museo Diocesano-ban fennmaradt elefántcsont domborműveket milyen célra készítették. A kutatók körében vita tárgya, hogy antependium, ereklyetartó, ambó, ajtó vagy trónus maradványairól van-e szó, mert még 1575 előtt szétbontották azt a nagyméretű műtárgyat, amelyet az ó- és újtestamentumi jeleneteket bemutató domborművek, apostol- és donátor-medaillonok, továbbá ornamentális keretek díszítettek.

Irodalom

- Pace Valentino: *Una Bibbia in avorio*. Itaca, Castel Bolognese, 2016. - p. 44.
- Szerk.: Dell'Acqua Francesca: *The Salerno ivories : objects, histories, contexts*. Gebr. Mann Verlag, Berlin, 2016. - p. 254 Nr.3.
- Müller Kathrin: Old and New. Divine Relevation in the Salerno Ivories. *Mitteilungen des Kunsthistorischen Institutes in Florenz*, 54. (2010-2012). 2012. - 1-30:11.
- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 4. (Nagy Györgyi)
- Szerk.: Bologna Ferdinando: *L'enigma degli Avori Medievali da Amalfi a Salerno*. Paparo Edizioni, Salerno, 2008. - Nr. 14.
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 147. (Nagy Györgyi)
- Szerk.: Kőszeghy Péter: *Magyar Művelődéstörténeti Lexikon. Középkor és kora újkor*. Balassi Kiadó, Budapest, 2003 - 2014. - &
- Szerk.: Mikó Árpád: *Jankovich Miklós (1773-1846) gyűjteményei*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2002. - Nr. 53.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 271.
- Bergman Robert P.: *The Salerno Ivories. Ars Sacra from Medieval Amalfi*. Cambridge-London, 1980.
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 8.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

18.850.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

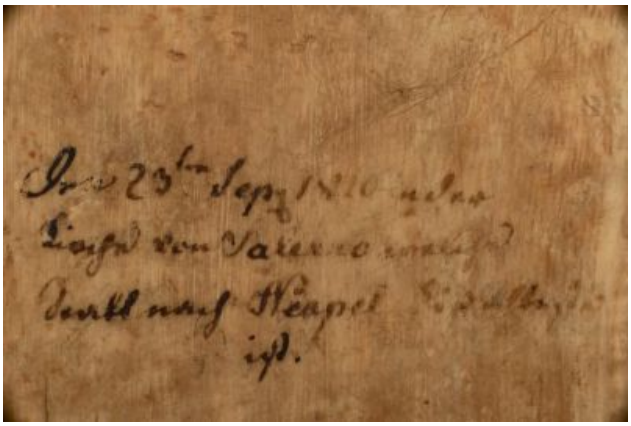

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum